

Botkyrka kommun
Rektorn vid Tunaskolan

Beslut för grundskola

---

efter tillsyn av Tunaskolan
i Botkyrka kommun

Tillsyn i Tunaskolan

Skolinspektionen genomför tillsyn i Botkyrka kommun under hösten 2012. Vid tillsynen besöker Skolinspektionen samtliga skolenheter i kommunen.

Tunaskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 7 och den 8 november 2012.

Fakta om skolan

Tunaskolan ligger i kommundelen Tumba i Botkyrka kommun. Skolan har elever i förskoleklass och i grundskolans årskurs 1-9. Vid tillfället för tillsynen har skolan 630 elever. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer. Verksamheten är vid tiden för tillsynen organiserad i elva arbetslag.

Enligt den nationella uppföljningsstatistiken (SIRIS) nådde mellan 78 och 97 procent av eleverna i årskurs 3 kravnivåerna i de nationella ämnesproven i matematik år 2012. I de nationella ämnesproven i svenska uppnådde mellan 91 och 100 procent av eleverna kravnivåerna på de olika delproven. Andelen elever på Tunaskolan som nått kravnivån ligger över snittet för riket på samtliga delprov i svenska. Andelen elever i årskurs 3 i Tunaskolan som år 2012 nått kravnivån på samtliga delprov i de nationella ämnesproven är också högre än föregående år. I svenska/svenska som andraspråk ökade till exempel andelen elever som nådde kravnivån på samtliga delprov från 55 procent år 2011 till 68 procent år 2012. På flera av delproven i matematik och svenska är pojkarnas resultat betydligt sämre än flickornas både år 2011 och 2012.

Skolinspektionen har tagit del av kommunens resultatsammanställning av elevernas måluppfyllelse i samtliga ämnen i årskurs 5 för år 2011. Kommunens uppgifter visar att i ett ämne, hem- och konsumentkunskap, nådde alla eleverna målen. Lägst andel elever som nådde målen var i ämnet matematik och de samhällsorienterande ämnena, där drygt 80 procent av eleverna nådde målen. Uppdelat per kön uppvisar resultaten stor variation, där pojkarnas måluppfyllelse genomgående var lägre än flickornas. I samhällsorienterande ämnen nådde till exempel 91 procent av flickorna målen, men 72 procent av pojkarna. I idrott- och hälsa nådde 97 procent av flickorna målen, men 74 procent av pojkarna.

Enligt nationell statistik för årskurs 9 år 2012 på Tunaskolan är elevernas genomsnittliga meritvärde 205. Detta meritvärde är något högre än genomsnittet för Botkyrka kommun (203) och något högre än elevernas genomsnittliga meritvärde i Tunaskolan året innan (202). Elevernas genomsnittliga meritvärde år 2012 är dock lägre än det genomsnittliga meritvärdet för riket (211). Vidare

framgår av den nationella statistiken att 71 procent av eleverna i årskurs 9 på Tunaskolan uppnådde målen i samtliga ämnen. Mellan 83 och 84 procent av eleverna på Tunaskolan är enligt den nationella statistiken behöriga till ett yrkes- eller högskoleförberedande program på gymnasiet. Både vad gäller andel elever som nått målen i alla ämnen och andel elever med behörighet till gymnasieskolans nationella program är skolans resultat högre än snittet för Botkyrka kommun men lägre än motsvarande siffra för riket.

Enligt nationell statistik för år 2012 nådde mellan 90 till 95 procent av eleverna kravnivån på de nationella ämnesproven i svenska/svenska som andraspråk och engelska för årskurs 9. I matematik nådde drygt 80 procent av eleverna kravnivån på det nationella ämnesprovet. När det gäller samstämmigheten mellan resultat på nationella ämnesprov jämfört med slutbetyg fick 20 procent av eleverna år 2011 lägre slutbetyg än provbetyg i ämnet engelska, vilket är betydligt fler än de 8 procent som är genomsnittet för riket. År 2012 var dock skillnaden mellan provbetyg och slutbetyg i engelska inte lika anmärkningsvärd. I matematik fick 19 procent av eleverna högre slutbetyg jämfört med provbetyg år 2011, vilket är strax över rikssnittet på 16 procent. År 2012 fick dock 38 procent av eleverna högre slutbetyg än provbetyg i matematik, att jämföra med 26 procent för riket i övrigt. Samma år fick också 35 procent av eleverna högre slutbetyg än provbetyg i svenska, vilket är mer än dubbelt så högt än riket i övrigt. Rektorn och lärare uppger att skolan delvis uppmärksammat och diskuterat dessa skillnader, och det pågår ett arbete för att säkerställa likvärdig bedömning och betygsättning.

Helhetsbedömning

I Tunaskolan bedrivs en verksamhet som i flera avseenden uppfyller de krav som författningarna ställer. Skolans rektor, biträdande rektorer och personal har ett tydligt fokus på att eleverna ska uppnå de nationella målen med utbildningen. Av tillsynen framkommer att eleverna upplever att lärarna har stor tillit till deras förmåga och att undervisningen i många fall fångar elevernas intressen.

På skolan finns ett genomgripande elevhälsoarbete med särskild fokus på anpassning av undervisningen och på elever med behov av särskilt stöd. Varje arbetslag har till exempel tillgång till en speciallärare eller specialpedagog som handleder lärarna och formulerar särskilda stödåtgärder till elever i behov av särskilt stöd. Skolans sammanlagt fem speciallärare och specialpedagoger har också inom ramen för elevhälsoarbetet en löpande dialog med skolledningen om elevernas behov på en mer skolövergripande nivå. Av intervjuer med sko-

lans lärare framgår att de ser tillgången till handledning och särskilt stöd som en betydelsefull resurs och en hjälp i att nå målen för utbildningen.

Skolan har uppmärksammat den låga andelen elever som når målen i matematik och i de naturorienterade ämnena. Enligt skolledningens och lärarnas analys av resultaten behöver eleverna, och då särskilt pojkarna, mer stöd i sin språkutveckling och läsförståelse i dessa ämnen. Bland annat därför har tre av skolans lärare i svenska som andraspråk fått uppdraget att vara språkutvecklare på skolan. Språkutvecklarna har 20 procent av sin arbetstid avsatt för detta uppdrag, och handleder då till exempel andra lärare, leder diskussioner med arbetslagen eller följer aktuell språkforskning.

Vid verksamhetsbesök och intervjuer uppger både eleverna och personalen att Tunaskolan i huvudsak är en trygg skola. Skolan genomför också insatser för att förebygga och åtgärda kränkande behandling. Av elevintervjuer och verksamhetsbesök framkommer dock att det ofta saknas vuxennärvaro i de äldre elevernas gemensamma utrymmen. I dessa utrymmen förekommer då glåpord, bråk och skadegörelse utan att de vuxna på skolan reagerar.

Utredningen visar att skolans rektor och de biträdande rektorerna har god kunskap om det inre arbetet i skolan. Skolledningen uppmuntrar lärarna att samverka med varandra, och verkar för att utbildningen planeras och utvecklas med inriktning att uppfylla de nationella målen. Trots detta framkommer av utredningen att det ibland är lärarberoende om elever får den undervisning de har rätt till. Av intervjuer med eleverna, skolledningen, elevhälsan och lärarna framkommer till exempel att det finns tydliga variationer mellan lärare i hur mycket inflytande eleverna får på undervisningen, om lärarna säkerställer studiero på lektionerna, om lärare ger elever som lätt når kunskapskraven stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling samt om det förekommer en likvärdig bedömning och betygsättning. Av intervjuerna framgår vidare att det framför allt är i årskurserna 7 – 9 som dessa skillnader förekommer.

Skolinspektionen pekar i detta beslut på några områden som Botkyrka kommun måste åtgärda för att förbättra skolans måluppfyllelse.

Skolinspektionens ingripande

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun att vidta nedanstående åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast den 19 mars 2013 redovisas för Skolinspektionen.

Undervisning och lärande

Bedömning

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Undervisning och lärande.

- Se till att alla lärare ger elever som lätt når kunskapskraven som minst ska uppnås ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Motivering

Av skollagen och läroplanen framgår att elever som lätt når de kunskapskrav som minst ska uppnås ska ges ledning och stimulans för att nå längre i sin kunskapsutveckling.

Tillsynen visar att inte alla barn på Tunaskolan ges den ledning och stimulans som de behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling för att de utifrån egna förutsättningar ska kunna utvecklas så långt som möjligt enligt utbildningens mål. Enligt eleverna i de äldre årskurserna som Skolinspektionen samtalat med ser lektioner i vissa ämnen likadana ut för alla elever och klassen arbetar då med samma material eller samma arbetsuppgifter. De elever som har lätt att nå kunskapskraven kan ibland få andra arbetsuppgifter, om de blivit färdiga eller har behov av större utmaningar. Vissa lärare är enligt eleverna bra på att utmana dem, till exempel genom fördjupningsuppgifter eller svårare moment. Andra lärare utmanar eleverna mer sällan eller inte alls. Om eleverna snabbt blir klara består uppgifterna enligt eleverna till exempel främst av arbetsuppgifter av samma svårighetsgrad, uppmaningar att göra klart uppgifter i ett annat ämne eller förberedelse inför kommande prov. Flera elever uppger också att de ibland inte får några extra uppgifter alls om de snabbt blir klara, utan uppmanas att ta rast eller lyssna tyst till musik. I Skolinspektionens enkät till eleverna i årskurs 9 våren 2012 svarade 31 procent att "det stämmer ganska dåligt" eller "stämmer inte alls" på påståendet "i min skola finns det extrauppgifter för de som hinner och vill ha det." På samma enkät svarade 52 procent av eleverna i årskurs 9 "det stämmer ganska bra" på påståendet "skolarbetet är för lätt för mig."

Rektorn, de biträdande rektorerna, företrädare för elevhälsan och flertalet lärare som Skolinspektionen samtalat med uppger att anpassning av undervisningen och utmaningar till eleverna är en fråga som prioriteras på skolan. Lärarna får till exempel handledning av skolans speciallärare och specialpedagoger för att anpassa sin undervisning, och frågan om utmaningar till elever har tagits upp som en särskild fråga i personalens gemensamma pedagogiska möten. Både skolledningen, elevhälsan och flertalet lärare som Skolinspektionen intervjuat är därmed medvetna om behovet av anpassning och om behovet av

att skapa utmaningar för sina elever. Skolledningen och lärarna bekräftar dock att arbetet med detta kan se lite olika ut på skolan, beroende på ämne eller arbetslag. Fokus i undervisningen ligger till exempel i vissa fall fortfarande mer på att eleverna ska nå kunskapskraven än att ge utmaningar till dem som snabbt klarar kunskapskraven. Det kan också fortfarande vara lärarberoende om eleverna som lätt når kunskapskraven får utmaningar för att nå längre i sin kunskapsutveckling. Skolledningen bekräftar till Skolinspektionen att detta är ett utvecklingsområde för skolan.

Tillsynen visar sammanfattningsvis att det finns brister i den ledning och stimulans som eleverna behöver i sitt lärande och sin personliga utveckling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs vidta åtgärder för att komma tillrätta med dessa brister.

Författning

3 kap. 3 § skollagen

Grundläggande värden och inflytande

Bedömning

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Grundläggande värden och inflytande.

- Se till att eleverna har ett reellt inflytande på arbetssätt, arbetsformer och undervisningens innehåll och hålls informerade i frågor som rör dem.

Motivering

Enligt skollagen ska elever ges inflytande över utbildningen. Formerna för elevernas inflytande ska anpassas efter deras ålder och mognad och deras arbete med inflytandefrågor ska stödjas och underlättas.

Av intervjuer med elever, lärare och skolledning framgår att det i Tunaskolan förekommer variationer när det gäller elevernas reella inflytande över undervisning innehåll och utformning. Flertalet av de äldre eleverna som Skolinspektionen samtalat med uppger att det är lärarberoende om de får möjlighet att påverka undervisningens innehåll. Enligt eleverna är vissa lärare mycket bra på att till exempel låta dem komma med förslag, välja innehåll i olika moment eller erbjuda olika sätt att redovisa uppgifter på. Andra lärare erbjuder sällan eller aldrig några möjligheter för eleverna att påverka undervisningen. I Skolinspektionens enkät till elever i årskurs 9 våren 2012 svarar 85 procent att det "stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" på påståendet "det är bara lärarna som bestämmer vad vi ska arbeta med på lektionerna".

I intervjuer med både skollledning och lärare framkommer att det finns skillnader på skolan när det gäller elevinflytande över utbildningen. Flertalet intervjuade lärare uppger att eleverna också behöver göras mer medvetna om vad de kan vara med och påverka.

Av utredningen framgår att eleverna inte alltid ges ett aktivt inflytande över utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

4 kap. 9 § skollagen, Lgr 11 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Rättigheter och skyldigheter, 2.3 Övergripande mål och riktlinjer, Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Trygghet och studiero

Bedömning

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Trygghet och studiero.

- Se till att rektorn och lärarna vidtar de omedelbara eller tillfälliga åtgärder som är befogade för att tillförsäkra eleverna trygghet och studiero eller för att komma tillrätta med en elevs ordningsstörande beteende.
- Se till att det för varje skolenhet finns en plan mot kränkande behandling som anger vilka åtgärder som ska vidtas och hur de ska följas upp.

Motivering

Enligt skollagen ska utbildningen utformas på ett sådant sätt att alla elever tillförsäkras en skolmiljö som präglas av trygghet och studiero. Av skollagen framgår också att det är huvudmannens ansvar att se till att det bedrivs ett målriktat arbete för att motverka kränkande behandling av elever. Huvudmannen ska också se till att det varje år upprättas en plan mot kränkande behandling. Planen ska bland annat innehålla en redogörelse för vilka åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året samt en redogörelse för hur föregående års åtgärder har genomförts.

De elever vid Tunaskolan som Skolinspektionen samtalat med uppger att skolan till stora delar är trygg och att vuxna tar tag i bråk och konflikter om sådana uppstår. Skolledningen har enligt eleverna, lärarna och elevhälsan varit tydlig med att det gäller nolltolerans mot både våld och verbala kränkningar. Av samtliga intervjuer på skolan framkommer att det finns rutiner vid misstanke om kränkningar, att rutinerna är kända på skolan och att skolans personal använder sig av dem.

Däremot finns vissa brister i studieron på lektionerna. Eleverna uppger att det ibland kan vara oroligt på vissa lektioner och att samma klass kan ha studieron i ett ämne, men uppleva stök och bråk i ett annat. I Skolinspektionens enkät till eleverna i årskurs 9 på Tunaskolan våren 2012 svarar 57 procent att "det stämmer ganska dåligt" eller "stämmer inte alls" på påståendet "min lärare ser till att det är studieron på lektionerna." På samma enkät svarar 43 procent av eleverna i årskurs 5 att "det stämmer ganska dåligt" eller "stämmer inte alls" på påståendet "jag har studieron på lektionerna". Skolans lärare, elevhälsa och rektor bekräftar vid intervju att det finns lektioner då eleverna inte har studieron, och att detta är ett utvecklingsområde på skolan.

Vid Skolinspektionens verksamhetsbesök framkom vidare att det ibland saknas vuxennärvaro i de äldre elevernas gemensamma utrymmen. Av Skolinspektionens egna observationer och uppgifter från eleverna framkommer att det då kan förekomma skadegörelse, bråk och verbala kränkningar. Enligt rektorn ska det alltid finnas vuxna närvarande i elevernas gemensamma utrymmen. Dörren till det angränsande lärarrummet ska till exempel för det mesta vara öppen, och det finns fritidshemspersonal som har uppdraget att närvara i gemensamma utrymmen under rasterna. Rektorn, lärarna och företrädare för elevhälsan bekräftar dock att det kan finnas tillfällen då det saknas vuxna i de gemensamma utrymmena, och att det då kan bli stökigt. I samband med besök i de gemensamma utrymmena observerade inspektörerna flera fall då skolans vuxna passerade igenom utan att uppmärksamma verbala kränkningar, handgemäng och skadegörelse. Av samtal med eleverna framgår också att den fritidsledare som ska närvara under rasten av olika anledningar inte alltid vistas i de gemensamma elevutrymmena.

Skolinspektionen har tagit del av Tunaskolan senaste plan mot kränkande behandling, kallad "Likabehandlingsplan". I planen finns en aktuell och tydlig kartläggning av situationen på skolan, åtgärder kopplade till denna kartläggning samt en beskrivning av hur skolan ska arbeta främjande och förebyggande. Planen innehåller också rutiner för hur utredningar ska gå till om det framkommit signaler om kränkande behandling. Därmed saknas en utvärdering av föregående års åtgärder. Av skolans plan framgår inte heller att den omfattar samtliga verksamheter i skolan, till exempel finns inga åtgärder kopplade till förskoleklassen eller till fritidshemmets verksamhet. I Skolverkets allmänna råd, Arbete mot diskriminering och kränkande behandling (2012), poängteras att planen ska avspegla och utgå från förhållandena i varje enskild verksamhet.

Sammanfattningsvis visar tillsynen att det finns brister i skolans arbete med trygghet och studieron samt i skolans plan mot kränkande behandling. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs åtgärda dessa brister.

Författning

5 kap. 6 § och 6 kap. 8 § skollagen

Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen**Bedömning**

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Pedagogiskt ledarskap och utvecklingen av utbildningen.

- Se till att rektorn ansvarar för att det bedrivs ett systematiskt kvalitetsarbete som i tillräcklig utsträckning består i uppföljning av utbildningen.

Motivering

Enligt skollagen ska ett systematiskt kvalitetsarbete bestående av planering, uppföljning och utveckling av verksamheten genomföras på skolnivå. Enligt skollagens förarbeten innebär arbetet med att utveckla verksamheten en process där en analys och värdering bland annat av skolans resultat och redan vidtagna åtgärder måste ligga till grund för beslut om åtgärder för förbättring. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras. Rektorn ansvarar för att ett kvalitetsarbete genomförs i enlighet med författningarna.

Utredningen visar att rektorn inte på ett systematiskt sätt följer upp skillnaderna mellan elevernas resultat på de nationella ämnesproven och elevernas slutbetyg. Rektorn känner till exempel inte till anledningen till att 20 procent av eleverna i årskurs 9 år 2011 fick lägre slutbetyg i engelska jämfört med deras resultat på det nationella ämnesprovet. År 2012 är skillnaderna mellan provbetyg och slutbetyg inte lika omfattande. Vid intervju uppger rektorn att skolans ämneslag i engelska genomfört bedömningen, och att han har förtroende för att de genomfört en korrekt bedömning av eleverna. Rektorn har dock inte själv följt upp varför andelen elever med lägre slutbetyg i engelska än provbetyg år 2011 var mer än dubbelt så hög som i riket i övrigt. Rektorn har inte heller uppmärksammat att andelen elever som når kravnivån på det nationella ämnesprovet i matematik varierar kraftigt från år till år. År 2008 var det 30 procent av eleverna som inte nådde målen i det nationella ämnesprovet i matematik, år 2009 var det 12 procent, år 2010 var det 38 procent, år 2011 var det 8 procent och år 2012 var det ungefär 20 procent som inte nådde målen. Skolinspektionen vill i detta sammanhang framhålla att flertalet elever i de äldre årskurserna uppger att matematik är ett av de ämnen där de oftast saknar studiero och där de inte vet vad som krävs för att nå kunskapskraven.

Av nationell statistik för perioden 2009 – 2011 framgår dessutom att det varje år är ungefär 5 – 6 elever som inte deltar i de nationella ämnesproven i matematik. Detta var ungefär dubbelt så många elever jämfört med antalet som under pe-

rioden uteblev från de nationella ämnesproven i svenska och engelska i Tunaskolan. År 2012 ökade enligt den nationella statistiken antalet elever som inte deltog i ämnesprovet i matematik till elva personer. Vid tillsynstillfället kände inte rektorn till uppgifterna om andelen elever som inte deltar på de nationella ämnesproven. Rektorn bekräftar också vid intervjun att skolledningen är medveten om behovet av att systematiskt sätt följa upp resultaten på de nationella ämnesproven, men att detta är ett utvecklingsområde för skolan.

Sammantaget framgår av utredningen att rektorn inte i tillräcklig omfattning följer upp utbildningen. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och huvudmannen Botkyrka kommun föreläggs åtgärda bristen.

Författning

4 kap. 4 § första stycket skollagen

Personalkompetens

Bedömning

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Personalkompetens.

- Se till att det för undervisningen används personal som har utbildning för de uppgifter de ska utföra.
- Se till att endast lärare som uppfyller skollagens kriterier är anställda utan tidsbegränsning.

Motivering

Enligt skollagen ska huvudmännen för undervisning använda lärare som har en utbildning som är avsedd för den undervisning som läraren ska bedriva. För lärare som har anställts före den 1 juli 2011 gäller 1985 års skollag samt lag om införande av skollagen. Enligt 1985 års skollag är huvudmannen skyldig att använda lärare som har en utbildning avsedd för den undervisning de i huvudsak skall bedriva.

I Tunaskolan finns lärare som är anställda utan tidsbegränsning både före och efter den 1 juli 2011 och som huvudsakligen undervisar i ämnen de saknar utbildning för. Detta gäller i första hand årskurserna 6 – 9 och i ämnen som till exempel svenska, engelska, matematik, naturorienterande ämnen, franska och trä- och metallslöjd.

Av utredningen framkommer att flera lärare i Tunaskolan saknar utbildning för den undervisning de i huvudsak bedriver. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 3 § 1985 års skollag och 33 § lag om införande av skollagen samt 2 kap. 13 §, 17-20 §§ skollagen, förordning (2011:326) om behörighet och legitimation för lärare och förskollärare och utnämning till lektor

Handläggningsrutiner**Bedömning**

Botkyrka kommun måste vidta följande åtgärder för att förbättra arbetet inom bedömningsområdet Handläggningsrutiner.

- Se till att bestämmelserna om registerkontroll av personal iakttas.

Motivering

Enligt skollagen ska den som erbjuds en anställning vid en skola lämna ett utdrag ur det register som förs enligt lagen om belastningsregister. Utdraget ska vara högst ett år gammal. Den som inte lämnat registerutdrag får inte anställas.

Enligt rektorn vid Tunaskolan finns rutiner att efterfråga registerutdrag vid anställning av ny personal. Vid några tillfällen har det dock hänt att personer hunnit påbörja sin anställning och arbetat några veckor innan registerutdraget inkommit till skolan. Skolans rutiner strider därmed mot författningarnas bestämmelser som säger att den som inte lämnat registerutdrag inte får anställas.

Tillsynen visar att det finns brister i skolans rutiner att kräva registerutdrag innan en anställning påbörjas. Verksamheten uppfyller därmed inte författningarnas krav och Botkyrka kommun föreläggs vidta åtgärder för att avhjälpa bristen.

Författning

2 kap. 31-33 §§ skollagen

Anmärkning

Skolinspektionen tilldelar med stöd av 26 kap. 11 § skollagen (2010:800) Botkyrka kommun en anmärkning.

Botkyrka kommun ska vidta åtgärder för att rätta till bristerna och redovisa de vidtagna åtgärderna till Skolinspektionen senast den 19 mars 2013.

Bedömning och betygssättning

Bedömning

Skolinspektionen har uppmärksammat följande brister inom bedömningsområdet Bedömning och betygssättning.

- Se till att eleverna informeras om grunderna för betygssättningen och att elever och deras vårdnadshavare på begäran upplyses om skälen för ett betyg.

Motivering

Av skollagen framgår att eleverna ska informeras om de grunder som gäller för betygssättningen. Lärarna ska enligt skollagen förvissa sig om att eleverna får information för att förstå vilka kunskaper de ska ges möjlighet att utveckla samt hur de ska få visa sina kunskaper.

Utredningen visar att det finns vissa brister i bedömning och betygssättning på Tunaskolan. Av intervjuer med elever framgår att grunden för betygssättning inte alltid är tydlig i ämnen där eleverna haft många vikarier. Flera elever noterade till exempel att deras kunskaper bedömdes väldigt olika, beroende på vilken vikarie de just hade i ämnet. Flera elever berättade också att de har lärare som inte informerar om grunden för betygssättningen. Flertalet intervjuade elever uppger att de i vissa ämnen inte förstår vad som krävs av dem. I Skolinspektionens enkät till eleverna i årskurs 9 på Tunaskolan våren 2012 svarade 52 procent att "det stämmer helt och hållet" eller "stämmer ganska bra" på påståendet "jag tycker det är svårt att veta vad jag ska klara av i skolan".

Av intervjuer med rektorn, de biträdande rektorerna och skolans lärare framgår att skolan har ett pågående arbete för att säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning. Skollagens krav på samverkan och likvärdighet har diskuterats i flera olika forum. Rektorn har infört ämneskonferenser var tredje vecka, och frågan diskuteras också till exempel vid betygskonferenser och på arbetslagsmöten. Förutom dialog mellan lärare i samma ämne har skolan även infört samrättning av nationella ämnesprov. Både skolledningen och lärarna bekräftar dock i intervju att arbetet med att säkerställa likvärdig bedömning för alla elever fortfarande är ett utvecklingsområde på skolan.

Av utredningen framkommer att eleverna inte alltid informeras om grunderna för betygssättningen. Mot bakgrund av att skolan vidtagit konkreta åtgärder för att säkerställa elevernas tillgång till information samt säkerställa likvärdig bedömning och betygssättning bedöms dock bristen som mindre allvarlig. Huvudmannen Botkyrka kommun tilldelas därför en anmärkning.

Föfattning

3 kap. 14-15 och 17 §§

I ärendets slutliga handläggning har deltagit enhetschef Anna Rydin, utredare Ing-Marie Littmann och utredare Daniel Ottosson.

På Skolinspektionens vägnar

Ulrika Palm
Beslutsfattare

Ylva Johnsson
Föredragande

Bilaga:

Bilaga 1 Allmänt om tillsynen

Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen genomför regelbundet tillsyn i alla kommuner för att granska skolväsendet. Tillsyn genomförs samtidigt i de fristående skolor som finns i kommunen.

Vid tillsynen tar Skolinspektionen ställning till i vad mån verksamheten ger förutsättningar för barn, ungdomar och vuxenstuderande att nå de nationella målen och bedömer om huvudmännen uppfyller de krav som författningarna ställer på verksamheten. Tillsynen fokuserar på sådana faktorer som har betydelse för en god lärandemiljö och för elevernas möjligheter att uppnå kunskapsmålen. Förutom att Skolinspektionen bedömer måluppfyllelsen inriktas tillsynen mot tre huvudområden: **Elevernas utveckling mot målen, ledning och utveckling av utbildningen samt enskild elevs rätt.**

Varje skola får efter besöket ett beslut där iakttagelser och bedömningar som rör den granskade skolan redovisas. För offentliga huvudmän sammanställs iakttagelser och bedömningar, som rör huvudmannens ansvar för utbildningsverksamheten i kommunen, i ett beslut (kommunbeslut). Kommunens förskoleverksamhet och verksamheten vid fritidshemmen redovisas i var sitt sammanfattande beslut. Fritidshem vid fristående skolor inspekteras i anslutning till tillsynen av den fristående grundskolan. Skolinspektionen ger alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på sakuppgifter i besluten.

Skolinspektionens granskning avser emellertid inte att ge en heltäckande bild av tillståndet i skolväsendet utan i vilken utsträckning huvudmannen, vid det aktuella granskningstillfället, avviker från de krav och förväntningar som uttrycks i skollag, läroplaner och övriga författningar som rör skolväsendet, inom de granskade områdena. Beskrivningarna och bedömningarna i besluten grundas på de dokument som huvudman och skolor lämnat samt på de iakttagelser och intervjuer som genomförts vid besök i verksamheten. Även annan

information från Skolverkets nationella uppföljningssystem, eller som finns publicerad på annat sätt, har använts. Skolinspektionen använder olika tillsynsmetoder vilket innebär att besöken vid skolor och verksamheter kan variera avseende såväl omfattningen som av vilka grupper som intervjuas. Vid kommunala förskolor och fritidshem grundar sig inspektionen i huvudsak på intervjuer med personal, föräldrar och ledning.

För den offentliga verksamheten kompletteras alla beslut med en muntlig återrapportering av inspektörerna till företrädare för huvudmannen.

Inom de områden där Skolinspektionen bedömt att det finns brister har huvudman och rektor eller förskolechef ett ansvar för att åtgärder vidtas. Med anledning av tillsynen ska huvudmannen till Skolinspektionen redovisa vilka åtgärder som har vidtagits i verksamheterna inom den tid och i den ordning som anges i beslutet.

Ytterligare information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats (www.skolinspektionen.se/Tillsyn).